

ČESKÉ POJIŠŤOVNY A EVROPSKÝ POJISTNÝ TRH

Autorka si jako téma své disertační práce zvolila problematiku pojišťovnictví, a to nejen z pohledu českého práva, nýbrž i z pohledu komunitárního. Domnívám se, že se jedná o téma velmi aktuální, a to jak z pohledu českého, tak evropského. Pojišťovnictví a pojistné trhy jsou dynamicky rozvíjející se oblastí, která si zaslouží vědeckého právního zkoumání, a proto soudím, že disertační práce bude přínosná.

Z formálního hlediska se disertační práce skládá z prohlášení, poděkování, seznamu použitých zkratk, úvodu, tří částí, závěru, příloh, seznamu použité literatury a obsahu. Osobně se domnívám, že by obsah disertační práce měl být zařazen spíše na úvod disertační práce a nikoliv až na její úplný závěr. Dále by obsah měl obsahovat i podrobnější členění disertační práce a nikoliv pouze členění na části a kapitoly. Co se týká rozsahu disertační práce (157 stran), je možné konstatovat, že je dostatečný.

Po úvodu, ve kterém autorka uvádí motivační východiska, problémové okruhy práce, výchozí právní předpisy a metody a cíl práce (cílem práce je popis jednotlivých dílčích problémů týkajících se postavení tuzemské pojišťovny jako finanční instituce v prvních letech provozování pojišťovací činnosti na jednotném evropském trhu) následuje část pojednávající o historii a zákonné a smluvní terminologii. Stěžejními částmi disertační práce jsou části třetí a čtvrtá věnované zejména samotné regulaci pojišťoven a dohledu v pojišťovnictví. Určité shrnutí práce a poznatků je uvedeno v závěru disertační práce. V této souvislosti lze uvést, že disertační práce je z hlediska systematického vhodně členěna.

Určitou výtku směřuji k souladu tématu s obsahem disertační práce. Vzhledem k tomu, že téma disertační práce zní „České pojišťovny a evropský pojistný trh“, předpokládal jsem, že se autorka bude více zabývat rovněž problematikou evropského pojistného trhu. Práce se zaměřuje na tuzemské pojišťovny a pouze je konstatováno, že mohou působit na jednotném evropském trhu. Domnívám se proto, že práce by spíše mohla být nazvána „Právní regulace tuzemských pojišťoven“.

První část disertační práce se po stručném historickém exkurzu zaměřuje na výklad některých pojmů. Oceňuji, že autorka v této části disertační práce pracuje s literaturou a judikaturou a uvádí své vlastní názory. Této části disertační práce nelze nic vytknout, přičemž je možné uvést, že se jedná o úvod pro další části disertační práce. V závěru této části se autorka zabývá dichotomií pojmů dozor a dohled. Při ústní obhajobě by mohla toto téma ještě více rozebrat, a to zejména s ohledem na osoby vykonávající dohled či dozor.

První kapitola druhé části disertační práce pojednává o povolení k provozování pojišťovací činnosti. Autorka člení tuto kapitolu na jednotlivá témata, přičemž výklad vhodně doplňuje odkazy na judikaturu (zejména evropskou) a uvádí vlastní názory a návrhy řešení de lege ferenda.

V dalších kapitolách druhé části disertační práce se autorka zaměřuje na jednotlivé vybrané instituty související s pojišťovnictvím. Přínosnou shledávám kapitolu věnovanou pojišťovně jako pojišťovacímu zprostředkovateli. Vhodné je i používání komparativní metody s jinými členskými státy Evropské unie.

Pátá kapitola druhé části disertační práce pojednává o boji proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Na str. 79-80 disertační práce autorka uvádí, že v některých zemích pojišťovny sledují i boj proti terorismu. Při ústní obhajobě by autorka mohla blíže uvést, zda i v České republice se počítá de lege ferenda s tím, že zákon bude upravovat i boj proti financování terorismu.

Ve zbývajících kapitolách druhé části se autorka zabývá informačními povinnostmi, technickými rezervami a novým konceptem Solvency II. V tomto ohledu při ústní obhajobě mohla doplnit svůj názor na možné způsoby promítnutí Solvency II. do českého právního řádu, resp. popsat kroky, které bude nutné učinit.

Část třetí disertační práce pojednává o dohledu v oblasti pojišťovnictví. Autorka se zaměřuje na systematiku opatření k odstranění nedostatků, zvýšení a snížení základního kapitálu, nucenou správu a převod pojistného kmene. Výklad je doplněn kapitolou o dohledu nad činností pojišťovny ve skupině. V rámci pojednání o dohledu České národní banky autorka zmiňuje i problematiku správního řízení a řízení podle zákona o státní kontrole. V této souvislosti by mohla při ústní obhajobě doplnit svůj názor na slučitelnost nezávislosti České národní banky ve vztahu k jejímu postupu ve správním řízení. Dále je možné konstatovat, že výklad je vhodně doplněn judikaturou (např. str. 109), a to i Evropského soudu pro lidská práva (např. str. 119) a právní úpravou v jiných státech (např. str. 112).

Na str. 116 disertační práce autorka uvádí, že pojem ztráta je používán v několika prováděcích právních předpisech a jako příklad uvádí dvě sdělení Ministerstva financí. Toto své tvrzení by měla při ústní obhajobě upřesnit. Velmi kriticky se autorka vyjadřuje k převodu pojistného kmene (kapitola V. části III. disertační práce).

K celkovému hodnocení práce bych uvedl, že je zřejmé, že autorka se daným tématem zabývala, prostudovala prameny a v daném tématu se orientuje, přičemž je zřejmé, že v práci použila i poznatky z praxe. Pozitivně hodnotím kritický přístup autorky k tématu, práci s judikaturou, citaci odborné literatury a uvádění rovněž právní úpravy jiných států. Stejně tak je vhodné, že autorka uvádí názory de lege ferenda a vlastní názory.

Z hlediska stylistického a gramatického je disertační práce na velmi dobré úrovni. V práci se minimálně vyskytují chyby v psaní a překlepy (str. 55 „V případě“, str. 59 „§ 2 odst. ff“, str. 101 „Dohledová činnosti“, str. 112 „portugalská zákon“ a str. 145 „působcích“).

I přes uvedené výtky hodnotím celkově disertační práci kladně, považuji ji za výborně zpracovanou a doporučuji ji k ústní obhajobě.

Při ústní obhajobě by se autorka měla zaměřit na tyto body:

- dichotomii pojmů dozor a dohled,
- financování terorismu de lege ferenda,
- promítnutí Solvency II do českého právního řádu a
- právní povahu sdělení Ministerstva financí.

V Praze dne 24. 1. 2008

JUDr. Radim Boháč, Ph.D.
oponent